

PHILHARMONIA

CHOPINIANA

Viajes
Balears, S. A.

DELEGACIÓN DE
VIAJES
CATALONIA

Telegramas: VIAEARES
Teléfono n.º 2222

Calle Palacio, 67-69-71 — Palma de Mallorca
Venta de toda clase de billetes de ferrocarril, aéreos y marítimos.

Organización de viajes a fort-fait y excursiones marítimas y terrestres.

Custodia y reexpedición de equipajes.

Antes de emprender un viaje o visitar Mallorca

consulte a
VIAJES BALEARES
S. A.

o a su Delegación en
Barcelona
VIAJES CATALONIA

y le facilitarán gratuitamente cuantos informes desee.

Principal Alfonso HOTEL

—
PALMA DE MALLORCA
—

Cout Confort

oo

Prix moderés

oo

En face de la mer

oo

Bains

— :: — Compañía de — :: — Ferrocarriles de Mallorca

VIAJES DE TURISMO

disponiendo para ello de automotores, autotocars, autos y trenes de gran lujo

Billetes económicos para excursiones individuales y colectivas para visitar las famosas Cuevas del Drac en Manacor y de la Ermita en Artá; la bahía de Pollensa y el espléndido Hotel Formentor; el Santuario de Nuestra Señora de Lluch; el Puig de San Salvador en Felanitx, la Ermita de Nuestra Señora de Belén y las playas de Cala Ratjada.

Precios reducidos — Servicios regulares

INFORMES:

C.^a Ferrocarriles de Mallorca. — Palma
Viajes Baleares - Crédito Balear - C. Palacio. — Palma
Viajes Catalonia. — Palma

CASA WERNER

Unión, 16 — PALMA

MARCA REGISTRADA

PIANOS NACIONALES Y EXTRANJEROS

Agente Directo

Gramolas y Discos La Voz de su Amo

RADIO CLARION

Superheterodino

Delegado
para Mallorca

José Serra

Gabriel Mulet & Hijos, S.L.

Consignatarios :: Comisionistas
de Aduanas :: Comerciantes

Avenida Antonio Maura, 62. — Palma

Agents for: Compagnie
Trasatlantique. Chargeurs Reunis
Royal Mail: Orient Line, &

Café : Hotel : Restaurant SUIZO

San Miguel, 6 y Rubí, 20
PALMA DE MALLORCA

GRAND HOTEL

Dans la Ville

et

HOTEL VICTORIA

Au bord de la mer

SOUS LA MÊME DIRECTION

Rendez-vous des artistes

Le véritable confort. Cuisine renommée. Prix modérés.

AGENCIA SCHEMBRI, S. L.

AGENTS DU

Comité Central des Armateurs de France

PARIS

Compagnie de Navigation Mixte

MARSEILLE

ADUANAS :: FLETAMENTOS

PALMA-BALEARES

ANTIQUITÉS GALERIES COSTA

30, rue Conquistador

PALMA DE MALLORCA

HOTEL INGLÉS

==
PALMA DE
MALLORCA

==
Hotel de 1.º orden

COMPAÑÍA ESPAÑOLA DE TURISMO

Madrid, Barcelona, Valencia, Sevilla,
S. Sebastián, Almería, Burgos, Tarragona,
Vitoria, Zaragoza, Gibraltar

PALMA - Conquistador, 18

Hotel Balear

CAFÉ RESTAURANT

||
80 HABITACIONES

||
Plaza Mayor, 31 y 32
Rubí, 11 y 13

PALMA

Antigua Casa Banqué

COLÓN, 56 - PALMA

Música, Pianos, Instrumentos
Máquinas de coser y bordar
Ventas a plazos

CATALA Y RIUTORD, S. L.

CORDELERÍA, 67 - PALMA

Espartería, Cordelería y Lonas.
Alpargatería, Redes de pesca.
Máquinas de coser. Electricidad.
Piezas de recambio. Electro-bombas.

HOTEL GARZÓN

Situado en el centro de la Capital

MODERNO CONFORT
PRECIOS MODERADOS

Calle Quint Palma de Mallorca

WOERMANN-LINE A. G.
DEUTSCHE OST-AFRIKA-LINIE

regular sailings from PALMA to
GENOA and homewards to LISBON
SOUTHAMPTON & HAMBURG
informations
BAQUERA, KUSCHE, MARTIN, S. A.
Palma Borne Tel. 1322

EL JAPÓN

TIENDA LOS ANGELES

Pelaires - Palma

LA VOZ DE SU AMO

Gramolas :: Discos :: Perfumería

F. G. SHORT

TOURIST AGENT

Motor Cars : Guides : Interpreters
Excursions Arranged

Tel. 1791. Av. Antonio Maura, PALMA

CASA BAR-LOCK

Máquinas de
Escribir y Calcular
Accesorios
Reparaciones
Muebles para Oficina
Quint, 3 Tel. 2010

ANTIGUA CASA PERELLÓ

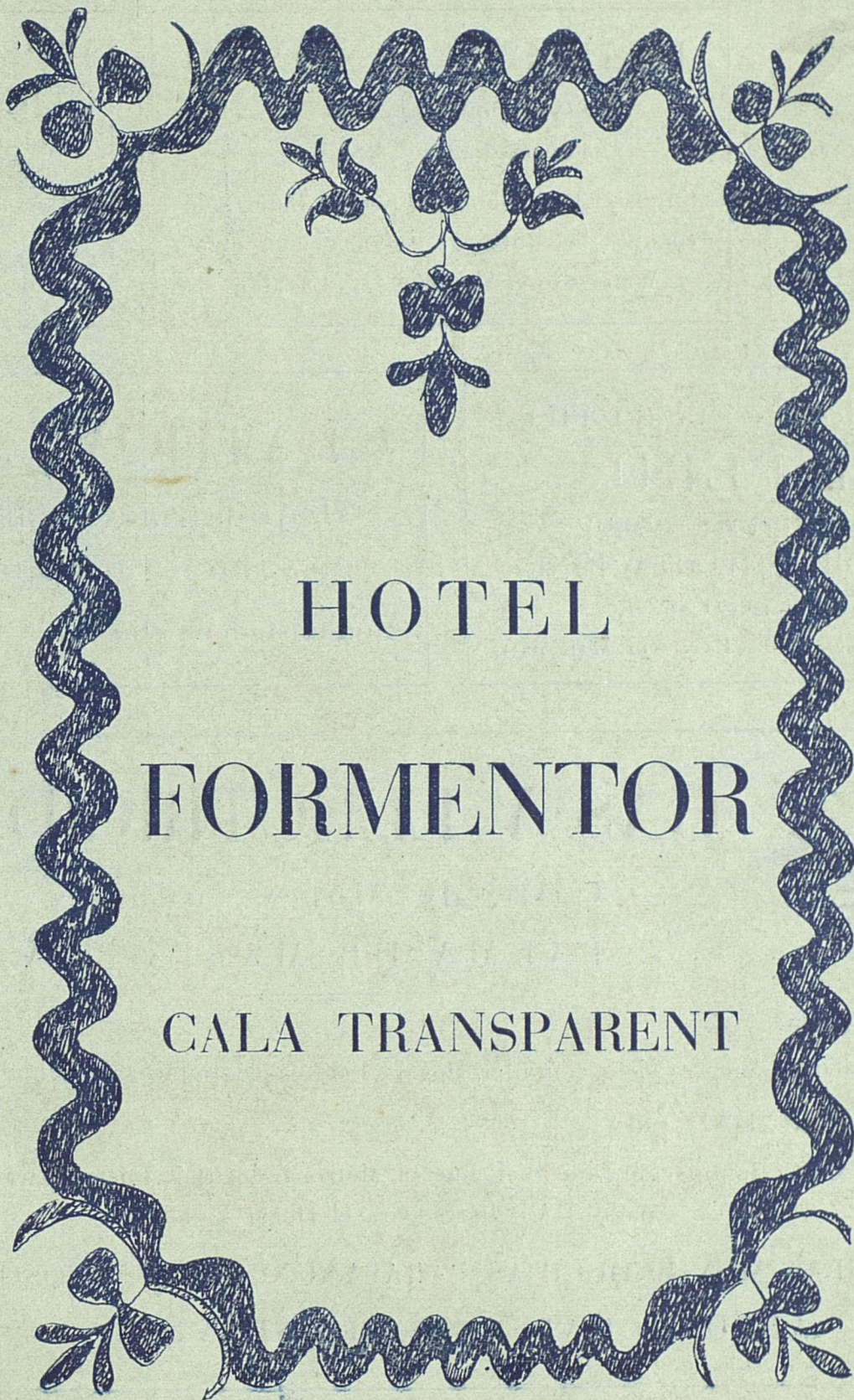
Pianos, Armonios
Instrumentos
Música y accesorios.
Unión, 19
PALMA

Antigüedades MARGARITA MATEU

PELAIRES, 12
PALMA

ELECTRA COMERCIAL de Pedro A. Peña

Motores. Radio. etc.
Cadena, 4. - PALMA

HOTEL

FORMENTOR

CALA TRANSPARENT

IMPRENTA
PAPELERÍA
Artículos de Escritorio
Dibujo y Pintura
Cadena, 11 : PALMA
Tel. 2332

JOSE CASASNOVAS

SANTO DOMINGO, 22 y 24
TELÉFONO 2221 : PALMA

Fumistería :: Saneamiento :: Batería de
cocina :: Estufas :: Cocinas económicas
Water-Closets :: Baños :: Lavabos.

VIDRIERÍAS GORDIOLA

Vidrios típicos
mallorquines.
Fabricación a mano
||
Victoria, 8 :: Tel. 1541
PALMA

Hotel - Restaurant EL PERÚ

(TOTALMENTE REFORMADO)
EXPLÉNDIDAS HABITACIONES
Plaza Palou y Coll, 18
Teléfono 1934 PALMA DE MALLORCA

GEATHOM, S. A.

Maquinaria y material
eléctrico en general.
Conquistador, 5 bis PALMA

GAS Y ELECTRICIDAD

Calle de Morey, núm. 35
PALMA DE MALLORCA

GAS para:

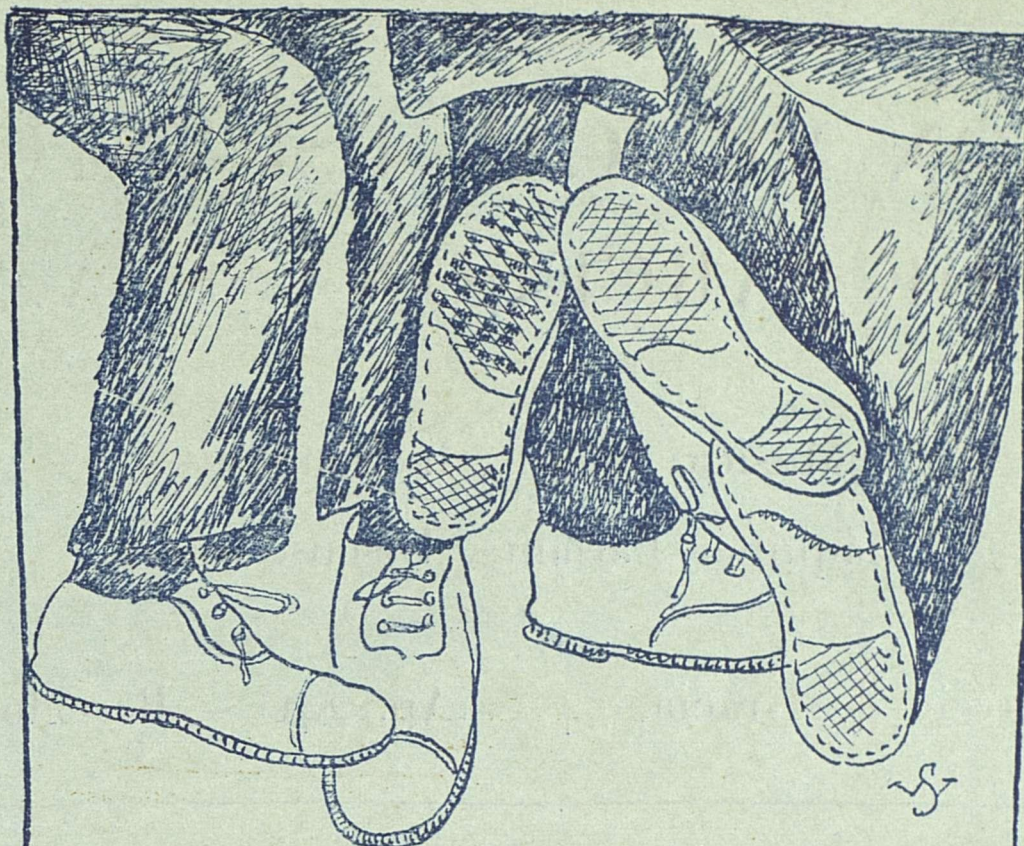
Cocinar, Calentar Agua, Calefacción del Hogar, Fábricas e Industrias de toda clase.

ELECTRICIDAD para:

Alumbrar la Casa, Iluminación comercial, Fuerza Motriz Industrial, Fuerza para Riegos,
Aparatos Auxiliares para el Hogar.

TARIFAS MUY REDUCIDAS PARA ANUNCIOS LUMINOSOS

APROVECHAD NUESTRO SERVICIO

MEDINA GERMANS

ARTICLES DE GOMA I D'AMIANI
SOLES DE GOMA PER A SABA-
TES I ESPARDENYES
PRODUCCIÓ DIARIA

30.000 PARELLS

Fabrica a Mallorca

Teléfono 2200

BARCELONA:

Corts, 527

UNIÓN MUSICAL ESPANYOLA DE BARCELONA, S. A.

Música, Pianos, Instruments
Máquinas Parlants, Discos, Radio

Passeig de Gràcia, 54 - (Ap. 241) - Barcelona

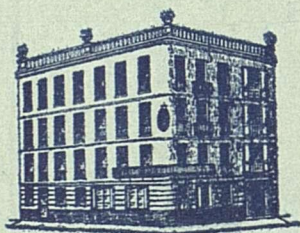
Edificio construido ad-hoc :: Habitaciones con agua corriente y baños particulares Salones de lectura y música :: Extenso y confortable servicio de autos Corresponsal de VIAJES CATALONIA. - Telefono 1305.

HOTEL CATALONIA

SUCURSAL DEL HOTEL CONTINENTAL

Pensión desde 9'50 Ptas.

Prop. E. PEDRET

Calles Burgos y Massanet (esq. Olmos)
PALMA DE MALLORCA

XOCOLATES

PI

Napols, 111 : BARCELONA

ENSEÑANZA MUSICAL

Por correspondencia.
La más cómoda y sólida

Mtro. A. Ribera

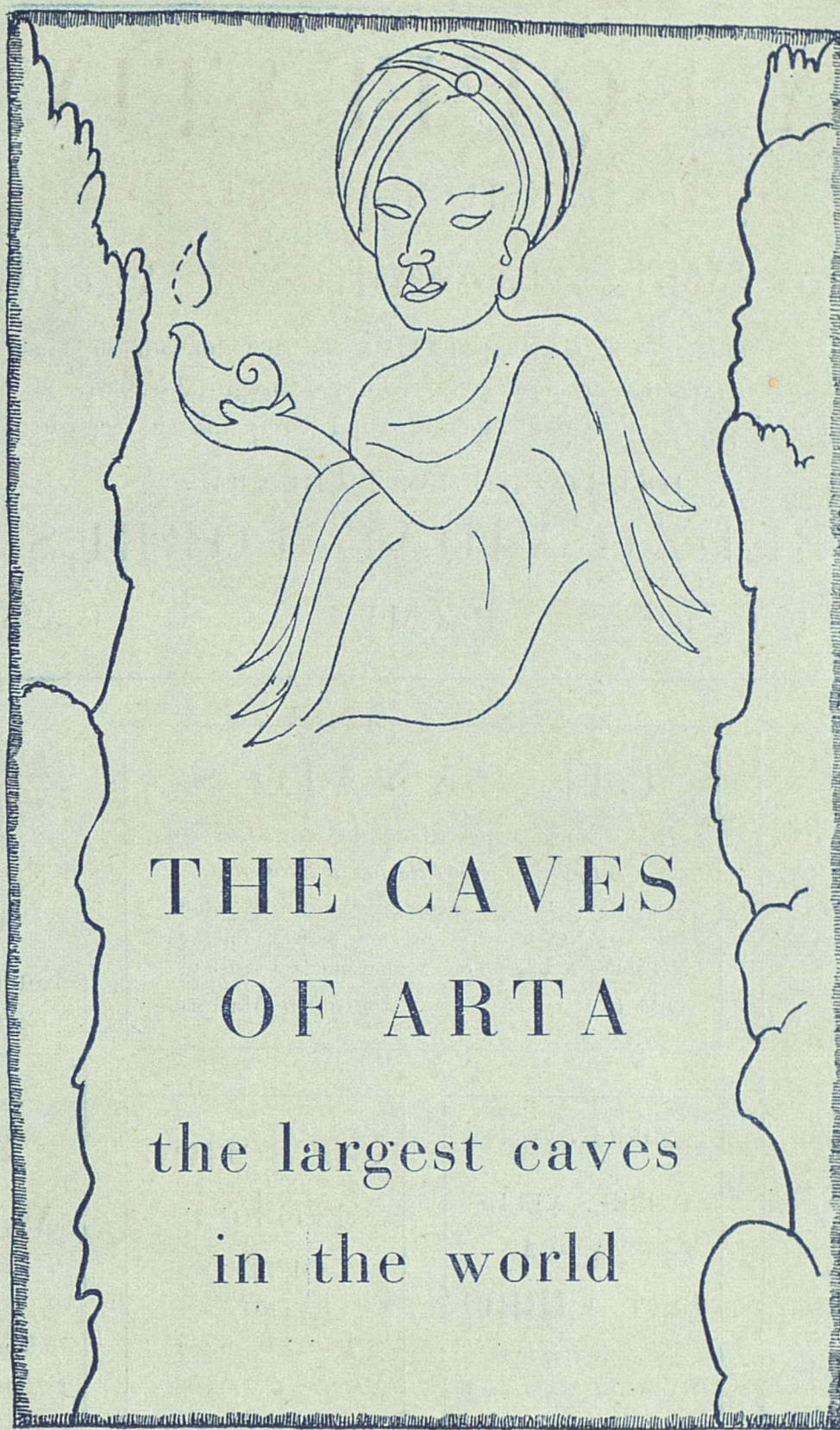
Goya, 115 - MADRID

EDITORIAL MONSERRAT

Gravat i Estampació de
Música, Autograt.
Litografía. Relligat.
Floridablanca, 90

Tel 31328

BARCELONA

THE CAVES
OF ARTA

the largest caves
in the world

LA EQUITATIVA

(FUNDACIÓN ROSILLO)

Seguros Vida, Incendios y Accidentes

La producción de LA EQUITATIVA en 1930 ha sido de más de 100 millones de pesetas en capitales asegurados, cifra jamás lograda en España por ninguna compañía de Seguros.

DELAGADO EN BALEARES:

PEDRO VIDAL TORRES

Luz, 10 - Entresuelo

PALMA

Teléfono 2429

PENSIÓN IBÉRICA

de

J. V.

Trato familiar
y económico

Concepción, 9
PALMA DE MALLORCA

GIL PANADÉS

*Única casa especializada en Mercería
Labors : Novetats per a Senyora*

Mercería :: Tots els gèneres clàssics i de qualitat.
Novetats :: Sempre lo més nou de la Temporada.
Labors :: El gust més refinat quedarà satisfet.
Quint, 12 Palma de Mallorca

COMPRA - VENTA
DE
LLIBRES VELLS
CASA
DEL LIBRO

Constitució, 114
PALMA DE MALLORCA

Guillermo
Soler
OPTICO

Jaime II, n.º 4
PALMA DE MALLORCA

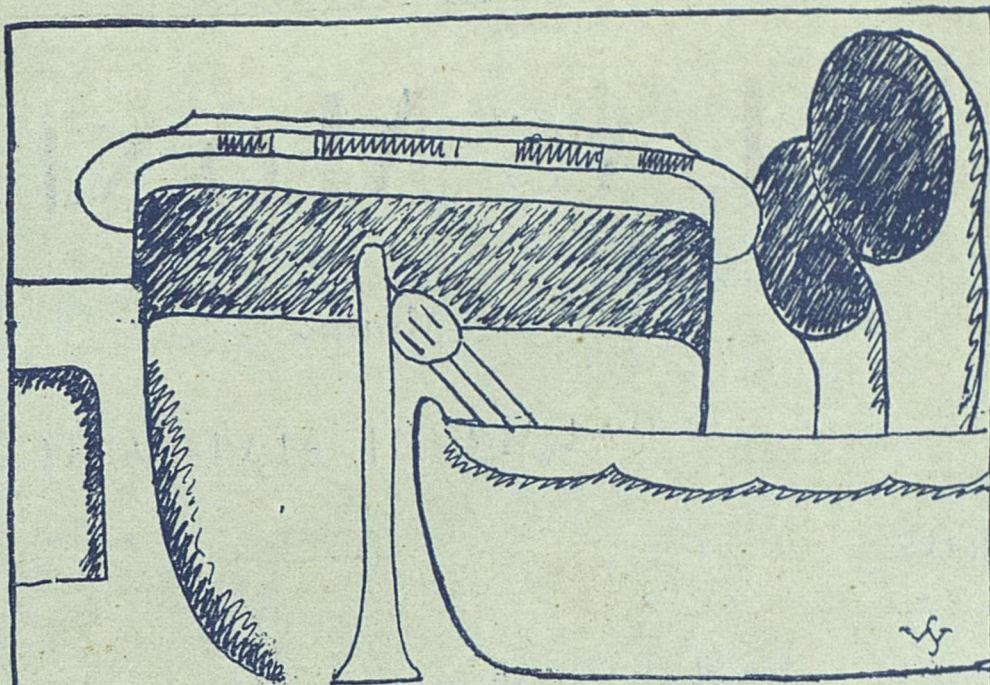
Enteramente fabri-
cada en España.

Casa Malondra

78 Jaime II :: Tel. 1732
Palma de Mallorca

Compañía Trasmediterránea

Servicios de pasaje en cómodos buques de vapor o motor entre Barcelona y Palma de Mallorca; Barcelona y Valencia; Barcelona, Alicante y Orán; entre Málaga y Melilla; entre Algeciras y Ceuta o Tánger; entre Cádiz y Canarias.

Servicios de carga lentos y rápidos entre todos los puertos de España, Baleares, Canarias y Marruecos.

BARCELONA
Gran Vía Layetana, 2

PALMA
Muelle Vapores

MADRID
Plaza de las Cortes, 6.

NOVEDADES
PARA
SEÑORA

LAS MONJAS

ARTÍCULOS
DE
CASA

Monjas, 25

PALMA DE MALLORCA

GÉNEROS
TÍPICOS
DEL
PAÍS

English Spoken

On parle français

Menjàu Galletes

però...

Galletes

CETRE

Bolsería, 7 :: Mallorca

Discos: PARLOPHON, REGAL, ODEON, etc.

JOSÉ BADÍA BROS

Peregil, 12 y Fideos, 17 al 21

PALMA

PHILHARMONIA

CHOPINIANA

Vol. III

1 de Juny i 15 de Juliol de 1936.

N.º 3

AQUEST NÚMERO DOBLE DE PHILHARMONIA ÉS DEDICAT EXCLUSSIVAMENT AL XIV FESTIVAL DE LA S. I. M. C., AL III CONGRÉS DE LA S. I. M. (BARCELONA), I AL VI FESTIVAL CHOPIN (MALLORCA).

Del 18 al 25 d'Abril Barcelona ha fet honor al seu bon nom musical. Compositors, musicòlegs, concertistes i simples amants de la música, vinguts de tots els països i agermanats per la comunió en un mateix ideal, hem conviscut bellament durant una setmana inoblidable a la capital catalana.

Cal remerciar d'antuvi la cordial hospitalitat que tots hem trobat a Barcelona, particularment de part dels organitzadors del Festival i del Congrés. Els més petits detalls eren prevists i les més insignificants dificultats eren ràpidament resoltes pels incansables organitzadors. A tots ells el nostre remerciament i la nostra felicitació.

La sessió inaugural va celebrar-se solemnement sota la presidència de l'Honorable President de la Generalitat de Catalunya Sr. Lluís Companys, que ostentava, a més, la representació de S. E. el President de la República. El públic omplena el bell saló de sessions i bona part del Pati dels Tarongers. Ocupaven la presidència amb el Senyor Companys, els Srs. Ricardo Orueta Director de Belles Arts, que representava el Ministre d'Instrucció del Govern de la República; Ventura Gassol, Conseller de Cultura del Govern de la Generalitat, Mr. Dent, President de la Societat Internacional de Musicologia; Mr. Masson, de la Societat Francesa de Musicologia, Theodor Kroyer representant de la Societat Alemanya de Musicologia;

Pau Casals president del Comité Executiu i en representació dels músics espanyols; Sr. Carbonell, de l'Assemblea Municipal, i els mestres Lamote i Arbós.

Pronunciaren bells parlaments el President de la S. I. M. i de la S. I. M. C. Mr. Dent, els Delegats francès i alemany; el Mtre. Pau Casals; el Conseller de Cultura Sr. Gassol i el Director de Belles Arts Sr. Orueta. Seguidament el President de la Generalitat declarava oficialment obert el III Congrés de Musicologia i el XIV Festival de Música Contemporània.

Finida la sessió, l'Orfeó Gracienc dirigit pel Mtre. Balcells donava una audició de música catalana al Pati dels Tarongers. Totes les obres, exquisidament interpretades, eren aplaudides per la munió de congressistes que omplena el pati bellament il·luminat. Mentrestant, davant el Palau de la Generalitat, el poble acompanyat per dues cobles, teixia joiosament rítmiques corones de sardanes...

LES SESSIONS DEL CONGRÉS

El vell edifici on ha d'instal·lar-se definitivament l'Institut d'Estudis Catalans (antiga casa de convalescència) va acollir els congressistes per a la celebració de les sessions tècniques. Dificilment hom hauria trobat un lloc més adient:

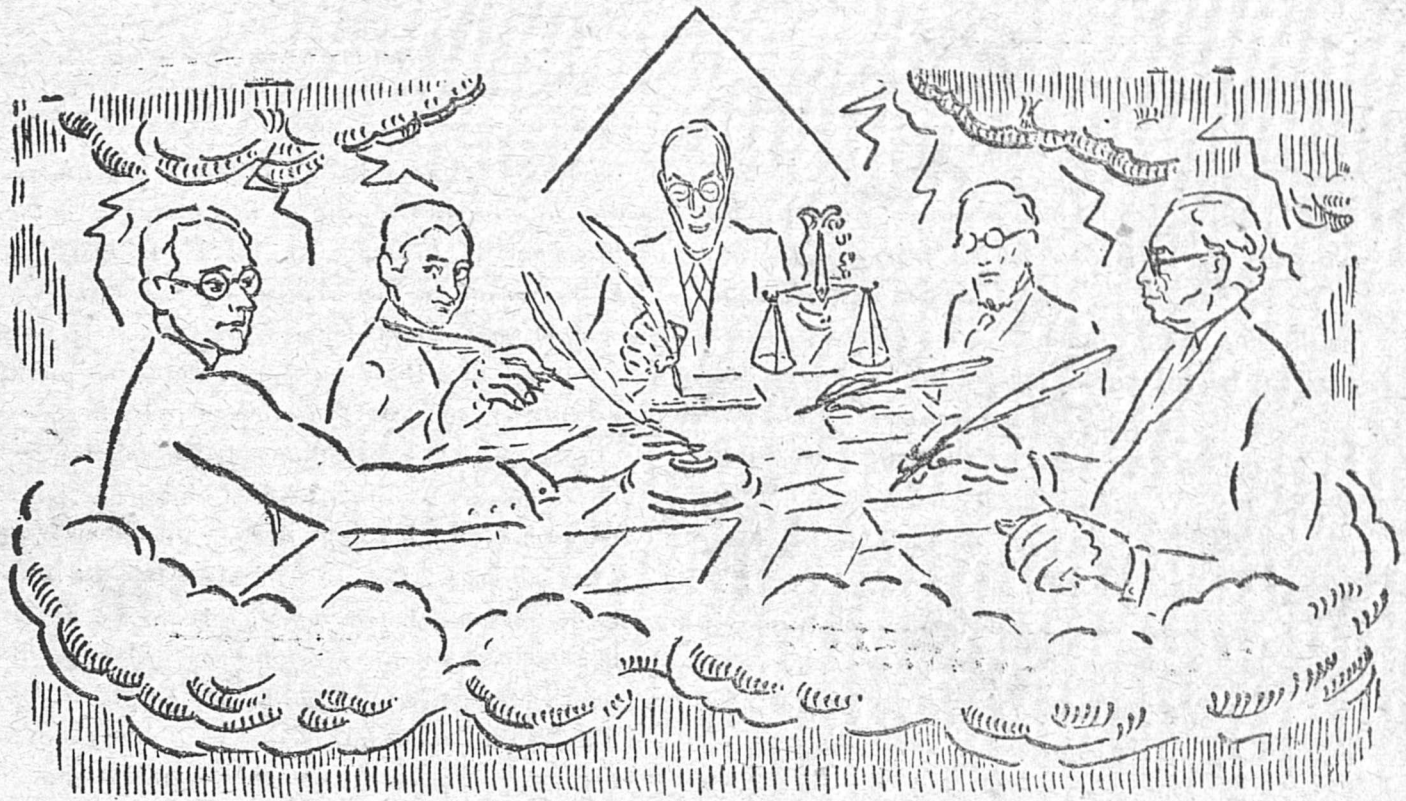
claustre neoclàssic; aules senzilles, silencioses, d'una netedat confortable, situació cèntrica i tranquil·la. Feia goig treballar en aquell recer tan ben escullit.

Moltes i totes interessants foren les Comunicacions adreçades al Congrés. La *Secció de Folklore* va ésser, tal vegada, la més concorreguda i la que desvetllà més interès entre els qui seguïen les tasques dels musicòlegs. Entre les comunicacions fetes a aquesta Secció volem esmentar les dels mestres *Pujol* ("Ritme i metrificació de les cançons populars catalanes"); *Barberà* ("Supervivències gregues en la cançó popular catalana"), *Baltasar Samper* ("El cant de les cançons de treballada a Mallorca"), *Gibert* ("Les melodies de les cançons romanesques a Catalunya"), *Otaño* ("Notas sobre el folklore gallego"), *Turina* ("El canto popular andaluz"), *Torner* ("Los ritmos en la música popular castellana"), *Conrado del Campo* ("La armonización del canto popular"), *Antonio José* ("La canción popular burgalesa"), *Cherbuliez* ("La canción popular en Suiza Rética"), *Tiersot* ("Les chansons populaires de la France et de la Catalogne"), etc. La Comunicació del mestre *Barberà* fou bellament ilustrada amb exemples que cantà d'una faissó perfecta la cantatriu *Pitar Rufi*. Igualment fou acompanyada de demostracions pràctiques la Comunicació del mestre *Samper*: dos autèntics pagesos de Mallorca cantaven "al natural", si ens es permesa l'expressió, les cançons mallorquines de treballada tan característiques i suggestives. L'auditori en restà ben agradament impressionat.

Una altra de les Seccions més interessants va ésser la de *Cant gregorià*, secció que, per primera vegada, entrava a formar part dels Congrésos de Musicologia. No podem tampoc esmentar totes les Comunicacions fetes pels eminents gregorianistes que participaven en aquesta Secció. Entre

ells, figuraven els PP. Benedictins *Dom Joseph Gajard*, de Solesmes, ("La restitution mélodique du chant grégorien"), *Dom Gregori M.ª Sunyol*, ("État actuel des travaux sur le chant ambrosien"), *Dom Maur Sablayrolles* ("Un regard sur nom Iter hispanicum"). *Mn. Higiní Anglès* disertava sobre la necessitat d'un catàleg detallat dels manuscrits gregorians de l'Edat mitjana; *Egon Wellesz* descriu l'estat actual de les recerques sobre la música bizantina; *Franz Kosch* aportava un excel·lent estudi del cant coral dels Franciscans al segle XIII; *P. Franquesa* esmentava les últimes troballes sobre el cant visigòtic. Altres treballs interessants eren signats pels coneguts gregorianistes *Gastoué*, *Jobner*, *Fellerer*...

La *Secció d'Història* ens ofería, en les seves dues modalitats d'Història Antiga i d'Història Moderna, un gran número de Comunicacions. Sense significar cap preterició per aquelles que la limitació d'espai ens priva de consignar, esmentarem les de *Mn. Higiní Anglès* ("La música religiosa de la cort papal d'Avinyó"), *Jesús Bal* ("La canción amorosa de la corte de Castilla de fines del siglo XVI y principios del XVII"); *Cherbuliez* ("La Sarabande, la Chaconne, la Passacaille et la Follie dans l'oeuvre de J. S. Bach"); *P. Donostia* ("La polifonía de Juan Anchieta"); *J. Ricart Matas* ("Els instruments musicals en la iconografia hispànica de l'Edat mitjana"); *Emili Pujol* ("La transcription de la tablature pour vihuela d'après la technique de l'instrument"); *José Subirà* ("Un fondo desconocido de música para guitarra" y "La música teatral al servicio de las obras dramáticas declamadas"); *Santiago Kastner*, ("O estilo musical do Padre Manoel de Coelho"); *David Pujol* ("Un llibre manuscrit amb dotze misses de Pierre de Manchicourt, mestre de capella de Felip II"); *Vicenç Ripollés* ("Los ministriles de los siglos XVI-XVII en la catedral de Valencia");

Les angúnies del Jurat de la S. I. M. C. visibles en les mans "responsables" de Webern, Woytowicz, Dent, Ansermet i Lamote.

Emile Haraszi ("Le double aspect de l'art de François Liszt"); *Mlle. E. J. Luin* ("Importanza dello Stabat Mater del Pergolese nei Paesi Nordici prima della difussione della Mattäus Pasion"); *Aloys Mooser* ("Un musicien espagnol en Russie à la fin du XVIIIème siècle: Vicenç Martin i Soler") *Curt Sachs* ("Vers une préhistoire musicale"), *J. B. Trend* ("The Madrigal of Pietro Rimonte"); *Otto Ursprung* ("Spanisch Musik der Vor-Reservata um 1500 und der Früh-Reservata"); *Johannes Wolf* ("Ein angebliches Ramis-Manuskript in der Pr. Staatsbibliothek"), etc.

La Secció d'Orgue va ésser la menys concorreguda. Ens va doldre que els estrangers no hi trobessin cap organista ni organòleg espanyol llevat del P. Otaño i del qui signa aquestes impressions. No ens toca a nosaltres precisament esbrinar les causes d'aquesta abstenció, especialment pel que respecta l'aportació dels organistes residents a Barcelona als quals tan fàcil hauria estat as-

sistir al Congrés i enterar-se de dades inèdites i força interessants com les que comunicava *Mlle. M. L. Boëllmann* sobre "La pénétration en France de la musique d'orgue de J. S. Bach au 19ème siècle", completades per la comunicació de *M. Walter* sobre "L'évolution de la musique d'orgue française au 19ème siècle sous l'influence de la musique d'orgue de J. S. Bach. Als Organers hauria interessat la Comunicació de *N. Dufourq* "La maître franco-espagnol Aristide Cavallé—Coll (1811—1899), el l'évolution de la musique d'orgue en France", i la de *Mlle. F. Mockers* "La famille franco-suisse Mockers, complétant en France l'oeuvre organale d'Aristide Cavallé—Coll, en continuant celle de Jean André Silbermann (1712-1783)". Al costat d'aquestes i altres excel·lents comunicacions estrangeres del Canonge *F. X. Mathias* que presidia la Secció, de *Th. Gérold*, i del *Comte Miramon*, esmentem les dues úniques comunicacions espanyoles: La orga-

nería y los órganos del país vasco" del P. N. Otaño, i "Jordi Bosch, le plus grand facteur espagnol d'orgues du XVIIIème siècle" de J. M.ª Thomàs.

Totes les Comunicacions fetes al Congrés seran publicades en un extens Rapport segons va participar Mn. Higiní Anglès a la reunió general dels membres de la Societat Internacional de Musicologia celebrada el 22 d'abril a l'Institut d'Estudis Catalans. En aquesta reunió es va prendre l'acord de celebrar el IV Congrés de la S. I. M. l'any 1939 a Copenhagen.

La impressió que les tasques del Congrés varen deixar als assistents fou, en general, satisfactòria per a tothom. A més de les sessions tècniques hi havia hagut dues interessants conferències de divulgació: una a càrrec del P. Gajard sobre cant gregorià i l'altra de Curt Sachs sobre interpretació dels polifonistes migevals.

L'ORFEÓ CATALÀ

La primera institució coral de Catalunya va inaugurar solemniament els concerts organitzats amb motiu del Congrés. Fou una sessió brillantíssima i plena d'encant especialment en la primera i segona part dedicades ambdues als músics hispànics des del segle XIII al XVII. ¡Quin goig sentir aquesta música dirigida amb càlida i amorosa efusió pel benemèrit mestre Pujol i cantada amb no menys intensitat pel gloriós orfeó i els seus excel·lents solistes! Prou mereixen aquests l'honor d'ésser esmentats car llur tasca era tan feixuga com delicada. La Senyora Fornells de Sayós, Srtes. Salvador i Roca, i els Srs. Gibert, Cubí, López, Valls, Sala i Torra posaren a prova les seves facultats i el seu bon gust en obres delicioses dels vells mestres Escobar, Espinosa, Juan del Encina, Milán, etc.

El cor tingué moments d'intensa perfecció en

interpretar sota la batuta inquieta i dominadora del mestre Millet obres magnífiques com el Madrigal de Brudieu, l'Ensalada de Flexa o el Caligaverunt de Victoria.

A la tercera part del llarg programa els cantaires varen excedir-se en entusiasme i en plenitud de fe, si així es pot dir. No direm que les obres, que constituïen una bella mostra de la moderna escola coral catalana, fossin de la vàlua de moltes de les que havien format les dues parts anteriors car són difícils d'assolir les altures en que volen un Victoria o un Brudieu. Però aquestes bellíssimes cançons "de l'agre de la terra", demostració magnífica de la plenitud vital d'un poble "que canta" com el poble català, no sobraven certament en el programa sinó que venien a cloure'l d'una manera que havia d'interessar als oients forasters. L'Orfeó féu meravelles en interpretar el sempre encisador "Cant dels ocells" de Millet, la Cançó nadalenca de Pérez Moya, l'Oda a la mar llunyana de Vives, i els dos immortals poemes de Nicolau.

No cal dir que l'auditori tributà una ovació triomfal als cantaires, al mestre Pujol, i especialment al qui més que mestre cal anomenar apòstol incansable de l'Orfeó, exemple i forjador espiritual de tots els cantaires de Catalunya, Lluís Millet.

LA BANDA MUNICIPAL DE BARCELONA

Així com l'Orfeó Català havia inaugurat magníficament els concerts del Congrés de Musicologia, així també una altra institució catalana d'alta vàlua artística venia a ésser com l'heraut que obria solemniament els concerts del XIVè Festival de la Societat Internacional de Música Contemporània. Així les dues sèries de manifestacions musi-

cals que, durant la setmana havien d'honorar la ciutat de Barcelona, trobaven l'una i l'altra un pòrtic esplèndid bastit per la mateixa ciutat amb el bò i millor del seus elements artístics.

En efecte, la Banda Municipal de Barcelona—que amb major exactitud és anomenada Orquestra Municipal d'Instruments de Vent—pot comptar entre les millors i més perfectes agrupacions similars. La sonoritat és esplèndida i d'una qualitat incomparable; la virtuositat dels instrumentistes és extraordinària; la direcció, tothora perfecta. No ens sorpren que els més grans compositors que han visitat Barcelona, com Strawinsky, Ravel,

L'auriola "metàlica" de Wladimir Vogel

Falla, Strauss i molts d'altres, hagin esdevingut grans admiradors d'aquesta excel·lent agrupació. El programa amb que ella inaugurava els concerts del Festival era ben interessant, compost d'estrenes, exceptuant les "Dyonisiaques" de Florent Schmitt. Dos autors catalans hi figuraven: Josep M.ª Ruera amb "Tres moviments Simfònics" i Ricard Lamote de Grignon amb el poema "Joan de l'Os". L'obra de Ruera està molt ben escrita sobre motius basats en modalitats gregues. La instru-

mentació és fina i encertada. Tota l'obra revela musicalitat i, sobre tot, bon gust. I si bé és veritat que el gust no és sempre la divisa del geni, algunes de les coses que havíem de sentir en concerts successius del Festival ens recordarien que allà on hi manca el gust sovint hi manca també no sols el geni sinó fins i tot el talent. Ruera dirigí molt bé la seva obra i fou molt aplaudit. Ricard Lamote dirigí també el seu poema interpretat per la Banda, pels tres Orfeons del Mtre. Pérez Moya, i pels solistes Sra. Plantada i Srs. Fusté i Giralt. La vasta composició del jove i excel·lent músic català demostra no sols la seva mà experta en el difícil maneig de tan complexos elements sonors sinó la seva legítima i ben lloable ambició d'enlairar-se vers regions espirituals més nobles que les de tantes fugiteres miniatures d'ala curta. L'obra de Lamote té moments en que aquest objectiu és aconseguit. Però en conjunt, no es pot dir que hagi vençut les grans dificultats que inevitablement troba el nostre art actual en la recerca d'aquestes vies. Malgrat el temperament de l'autor i els moments de poesia que ha sabut plasmar, l'obra decau i ben aviat resulta llarga: una condensació d'idees feta reflexivament amb totes les exigències que l'innegable talent de l'autor es podria permetre, estem segurs que compensaria amb escriure el seu esforç.

Entre aquesta obra i la de Ruera, la Banda va donar la "Devisè" de Wladimir Vogel. Per a nosaltres va ésser la millor de les estrenes d'aquest programa. Escrita amb la limitació consegüent a l'ús exclusiu dels instruments de metall, l'interès és mantingut sens defallir. No creiem que això sigui degut solament a la traça amb que els instruments són tractats sinó que més aviat hem d'atribuir-ho a la bona "construcció" musical de l'obra: idees ben precises i definides, lògica i claredat en les seves transformacions, absència

de superfluitats, realització segura, gairebé plàstica.

Res no cal dir de les conegudes "Dyonisiàques" de Florent Schmitt sinó que la Banda va interpretar-les amb la justesa rítmica, amb la bella exaltació, amb tota la perfecció, en un mot, que aquesta difícil i magnífica partitura demana. El programa havia estat evidentment llarg, però el públic, devotíssim i numerós, l'havia seguit amb interès i va aplaudir-lo amb entusiasme.

ELS TRES CONCERTS D'ORQUESTRA

El segon concert del Festival—primer dels tres concerts d'orquestra—tingué lloc al Palau de la Música Catalana. La magnífica "Orquestra Pau Casals" es presentava disposta a rompre el foc de les grans "maniobres" orquestrals de la S. I. M. C. capitanejada per dos "generals" de primer ordre: Ernest Ansermet i Hermann Scherchen. Aquest Estat Major es presentava incomplet a causa de la defecció d'Anton von Webern, l'altre director anunciat, el qual, abans d'entrar en foc, després d'uns assaigs, es retirava de Barcelona "ab irato". Creiem que per als Festivals això no significava més que un vienès de menys—(n'hi havia tants!)—i un grau més de gloria per a Scherchen i Ansermet. El primer, amb el seu ample gest, contundent i dominador, conegut de tants de públics, atacà el "Preludi i Fuga" d'Edmund von Borck, una obra ben indicada per a començar, car està construïda amb fermesa i decisió i instrumentada amb valentia: potser amb massa valentia que sovint resulta aspra. "Ariel", música de ballet, de Robert Gerhard, presentava seguidament un bon contrast. Volem dir que la divisa schömborgiana del jove compositor català hi és presentada en aquesta obra en una forma menys crua si ens és permès aquest mot. Hi ha

quelcom de llatí o mediterrani que hi posa desitjaria uns raigs de llum que no trobem en altres obres de les que Viena i els seus suburbis enviaven al Festival. ¿Serà aquest l'inici de la via que, més o menys tard, pugui conciliar el nostre clima amb les tempestes "post-romàntiques" de l'Europa central? No ens atreviríem a afirmar-ho. El que sí voldríem que molta d'aquella música tingués almenys la claredat i la distinció que recobra en certs moments d'aquesta obra de Robert Gerhard.

La segona part del programa estava dedicada a tres fragments de "Carles V", d'Ernst Krenek. Música que entra plenament dins la classificació a que acabem d'al·ludir. No negarem que hi ha alguns moments de grandiosa expressió dramàtica (que l'excel·lent sopran Leonora Mayer va posar de relleu d'una faïssó perfecta) però el conjunt ens semblà espès, obscur, poc adient al nostre gust.

Indubtablement la tercera part resultà la millor de tot el concert. "In memoriam" del malaguanyat Alban Berg, la S. I. M. C. havia disposat l'execució de tres fragments de l'òpera "Wozzeck" i l'estrena d'una obra pòstuma: el Concert per a violí i orquestra, encàrrec del violinista americà Louis Krasner. Aquesta obra és difícil d'assimilar amb una sola audició. Acompanyada pels instruments de vent i la percussió, la part del solista (que la tocà molt bé de memòria) resulta d'una dificultat extraordinària sota molts d'aspectes. Amb molt de gust voldríem sentir-la una altra vegada puix que, malgrat que no poguérem capir-la d'una manera satisfactòria, no ens passà per alt l'emoció profunda i sincera que conté. Composta "a la memòria d'un àngel", sota la dolorosa impressió de la mort d'una noia molt estimada pel músic, la seva estrena venia a ésser el "Requiem" del propi autor traspasat quatre mesos després d'haver acabat la seva música.

Els tres fragments de "Wozzeck" es pot dir que causaren a tots els presents una gran impressió. Sens dubte foren una de les coses millors del Festival. Creiem que amb aquesta obra—que voldríem sentir íntegra—Berg queda plenament classificat entre els artistes que, siguin quins siguin els procediments i l'escola llur, assoleixen la categoria de valors universals. Així ho comprenqué gairebé unànimement el públic que tributà a

certament aquesta no hi abundava. La facilitat, la llibertat ben ordenada dintre del concepte tonal i formal, la constuucció equilibrada, compatible amb la gràcia i la ductilitat de moviments, són característiques d'aquesta Simfonia que va dirigir impecablement Ansermet.

Ni el concert per a piano i orquestra del suís Frank Martin, ni molt menys el "Sun-Treader" de l'americà Carl Ruggles, ens varen convencer. Hem

† Alban Berg

l'obra, al mestre Ansermet i a Leonora Mayer una gran ovació.

Segon concert.—La Quarta Simfonia d'Albert Roussel fou, sens dubte, l'obra millor d'aquest concert. No podem negar que a cada un dels programes hom havia assignat una o dues obres de prou altura per a salvar el conjunt... Roussel s'hi mostra el músic fi i expert de sempre, ben dotat i ben francès. No direm que sigui aquesta la millor de les obres que coneixem de Roussel però hem de remerciar-lo d'haver-nos fet fruit d'una estona de música veritable en un programa on

de dir, no obstant, que la primera d'aquestes obres, que interpretà el pianista Walter Frey, no deixava de tenir desiara moments comprensibles, d'un caràcter discretament romàntic. Pel que respecta la segona, dirigida molt encertadament per Pedro Sanjuan, no tenia res de romàntica ni de clàssica, ni... de música: semblava feta de ciment armat. El "Concerto quasi una Fantasia" per a violí i orquestra, del romanès Marcel Mihalovici (Violí solista Stefan Frenkel), ens ofería un curiós exemple d'orquestració: el violí "surava" sobre l'orquestra de vent sense altre suport de corda

que el dels violoncels i contrabaixos. L'obra no ens va semblar mancada de sinceritat encara que un poc arbitrària i desigual. En conjunt, resultava menys obtusa, com si quelcom de l'esperit francès no en restés del tot allunyat.

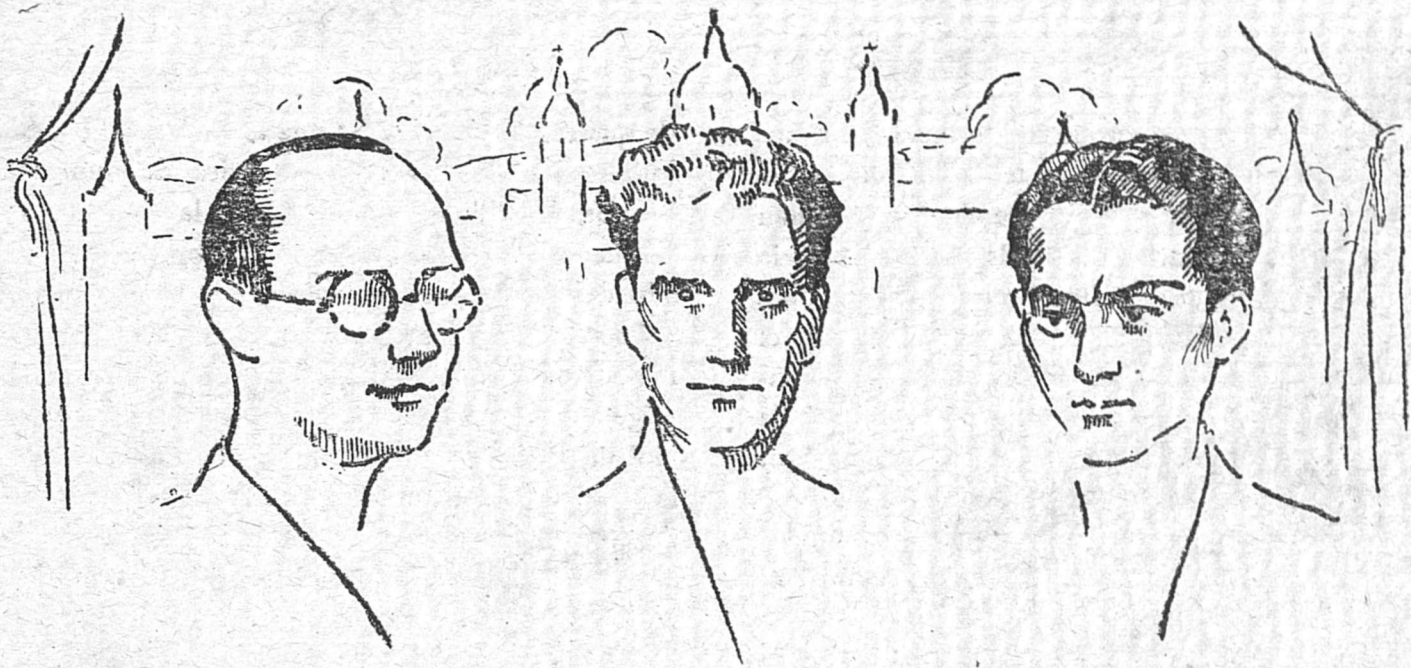
"Don Lindo de Almería" és un divertiment coreogràfic que per a nosaltres hauria guanyat molt encaixat dins la seva peculiar presentació escènica. Tal com el vàrem sentir, hem de confessar que no hi trobàrem allò que altres obres petites, ben fetes i finament musicals, d'aquest jove autor madrileny, ens feien esperar. De tots modos, entre aquests petits flocs sonors, que semblaven esquinxos de sevillanes, i altres dances populars, hi voleiava un esperit musical amant de coses clares i netes, encara que una mica insubstancial. Estem segurs de que la presentació d'aquesta obra tal com cal, ens en daria una impressió molt més agradable.

El concert finí amb la "Dansa Polonesa" de Roman Palester: ritmes populars innegablement interessants, orquestració brillant, que no deixaria de produir un gran efecte si l'obra no fos tan pesada i, sobre tot, si no s'hi abusés tan implacablement d'unes progressions "a cops de martell" que acabaven per atabalar-nos. L'Orquestra Filharmònica de Madrid,—com al dia anterior l'Orquestra Pau Casals, de Barcelona,—féu honor al seu bon nom i executà el difícil programa impecablement, dirigida amb la més alta competència pels mestres Pérez Casas i Sanjuan en les obres de Halffter i Ruggles, respectivament; i pel mestre Ansermet en la resta del programa.

Tercer Concert.—No ens fou possible sentir la primera obra d'aquest concert, l'"Obertura" de Lennox Berkeley que va dirigir el seu autor al davant de la prestigiosa Orquestra Simfònica de Madrid. Seguia una Simfonia de l'austriac Karl Alfred Deutsch dirigida per Karel Ancerl. Obra

de grans dificultats d'execució, d'aquelles que cal demanar si veritablement queden compensades pel goig musical que proporcionen, no obstant, entremig dels blocs sonors a que ja ens havien habituat mantes obres anteriorment executades, quelcom de menys dur es deixava ovirar de tant en tant. Esperàvem llavors amb una mica d'optimisme que la música triomfés. Dissortadament no podíem cantar la victòria definitiva. ¿Ens ho permetria una nova audició d'aquesta obra, difícil de dominar al primer contacte? No ho sabem, però no ens atreviríem a negar-ho rodonament. La "Simfonia con piano concertante" de Federico Elizalde, ens portava a un món diametralment oposat. La seva dissort consistia en que s'ens donava després d'una obra massa forta per a resistir el veinatge: el Concert per a violí de Szymanowski del qual parlarem seguidament. La Simfonia en qüestió ens va decebre una mica, tal vegada perquè esperàvem quelcom massa extraordinari d'aquest jove que, innegablement, està molt ben orientat. L'obra semblava mancada d'aquella unitat interna, d'aquell nervi musical que comunica cohesió fins i tot a obres de caràcter lleuger i aparentment superficial. Es veu, però, que la fusta d'aquest músic és bona i cal esperar-ne fruits més madurs per a qualificar-lo com segurament mereix. Esmentem l'excel·lent pianista Querol que tenia al seu càrrec la part de piano en la qual reeixí ben merescudament. La direcció anava a càrrec d'Elizalde.

La veritable "obra" d'aquest programa va ésser l'esmentat Concert per a violí, de Szymanowski, interpretat bellament per Stefan Frenkel. Szymanowski, com Falla, com Bartok i altres grans músics del nostre temps, no necessita abjurar els principis de la seva fe "nacionalista", en la més pura significació del mot, per a assolir, categoria d'universalitat i d'art plenament europeu i ensems

Dos simpàtics escurialencs—R. Halffter i Elizalde—presidits per l'hispanica flor de Cuba: Pedro Sanjuan,

personalíssim. Es que la superació del concepte nacionalista ha obeït en aquests músics a profundes exigències interiors i sempre lògiques que no compten per res en els casos de simple esnobisme professional. Els motius del Concerto,—escrit en forma molt lliure,—tenen un marcat caràcter polonès però són originals del compositor. La llibertat que hem remarcat en la construcció de l'obra no traeix la seva unitat. Els elements rítmics tenen singular importància i són presentats amb sorprenent riquesa. Tota l'obra revela la mà del gloriós autor del "Stabat" l'obra mestra (que la "Capella Clàssica de Mallorca" ha fet conèixer ací fragmentàriament) capaç de demostrar ella sola l'aptitud de la música contemporània, en mans de veritables artistes, per a seguir les línees més altes del gran art de tots els temps.

Després del Concert de Szymanowski la sessió es va cloure amb una obertura del compositor escandinau Lars-Erik Larson, clara, solemnia i agradable de sentir. L'Orquestra Simfònica de Madrid acredità, una vegada més, el seu ben guanyat prestigi, éssent fervorosament aplaudida

amb el mestre Arbós que dirigí amb gran energia l'Obertura de Larson:

ELS DOS CONCERTS DE MÚSICA DE CAMBRA

Comencem per dir que en conjunt, aquests dos concerts ens deixaren més bona boca i ens daren la impressió de cosses més reeixides que no pas els tres concerts d'orquestra. Potser, per una paradoxa que la història de la música ens ofereix més sovint del que hom pensa, el resultat i l'eficàcia dels esforços d'una època són més característics precisament allà on menys s'esforçà aquesta època en caracteritzar-se. Volem dir que la nostra època, que creu haver superat les anteriors esgotant les possibilitats sonores de la gran orquestra, tal vegada deixarà la part millor i més permanent de la seva música fora d'aquelles possibilitats orquestrals tan obstinadament recercades que molt sovint ofeguen la puresa i l'espontaneïtat de la mateixa música.

Invertint l'ordre dels programes, i per allò de

que "a tot senyor tot honor", constatarem que en aquests dos concerts va tenir compliment la màxima evangèlica que diu que els primers seran els darrers. Segurament cap dels auditors dubtaria en concedir el primer lloc precisament a l'obra que tancava la darrera part del darrer concert: el Cinquè Quartet de corda de Bela Bartok. En sentir aquesta música, magníficament interpretada pel "Nou Quartet Hongarès", un hom no pot menys de reconèixer que l'escòla, els procediments, les formes, poc importen quan un artista veritable vol fer sincerament veritable música. La música: heu's ací la cosa important. Està clar que això seria un mot buit si no significués alhora la perfecció amb que cal que el compositor exterioritzi aquesta música que porta dintre. Doncs bé; Bela Bartok sembla haver assolit en aquest Quartet la perfecció dels seus mòduls personals de tal manera que fins i tot els més refractaris aprioristes queden convençuts, o almenys momentàniament vençuts sota l'acció immediata d'una música tan sincera, tan forta i personal.

Seguint la mateixa norma d'inversió de mèrits en relació a l'ordre dels programes, direm que cal també concedir la prioritat a la darrera obra del programa del primer concert: "Concertino da Camera" per a saxofon alt i petita orquestra, de Jacques Ibert: música d'una encantadora lleugeresa, d'una volguda superficialitat, francesa per tots els costats, que dissipa amb un raig de sol del port de Marsella—aquell port que agombola ensems veles mediterrànies i vaixells cosmopolites de totes les colònies—la pesantor de les boires nòrdiques. Dirigit per l'autor, el Concertino va ésser agradosament rebut per l'auditori que tributà una gran ovació al magnífic saxofonista Sigurd M. Rascher.

Els "Sonets d'Elisabet Barret-Browning", d'Egon Wellesz, per a sopran amb acompanyament

de quartet de corda, foren una altra de les obres millors dels dos concerts de música de cambra. L'autor, deixeble de Schöenberg, en la composició d'aquesta obra s'ha desentès dels dogmatismes i s'ha deixat emportar solament per la sinceritat del seu temperament musical, bellament cultivat i coneixedor de les velles músiques bizantines i migevals. El seu llenguatge és modern però no violent, i tradueix, sovint amb forta embranzida, la poesia profunda dels Sonets. Leonora Mayer i l'excel·lent Quartet dels germans Galimir serviren amb tot encert la interpretació d'aquesta obra. El mateix Quartet havia tocat el dia anterior els "Dos Moviments per a quartet de corda" del compositor americà Mark Brunswick—diguem millor, austro-american—puix que l'inevitable schöbergisme condueix vers solucions no absentes de pesantor poc agradable la marxa d'aquests moviments quartetístics. Molt millor impressió ens causaren les dues obres que, en aquest mateix programa, precedien i seguien, respectivament, els susdits Moviments: Els Psalms del suís Robert Blum, que cantà la sopran Alice Frey sota la direcció d'Ansermet, i les Cançons de bressol del txec Václav Kápral interpretades per una altra sopran, Jarmila Vavrdová, i dirigides per Karel Ancerl. Les interpretacions d'ambdues obres foren prou reeixides. En quan a la música, una i altra responen a conceptes completament diferents: Blum semblava una mica fred, correcte i rectilini, mentres que Kápral es limitava a traduir amb un llenguatge planer i senzill la poesia plena de color de les berceuses més o menys directament populars, del seu país.

"Les ombres perennes" del català Manuel Blancafort revelaven el temperament exquisit i elegant d'aquest artista a través de la interpretació plena de bon gust, de sensibilitat i d'intelligent correcció, del jove pianista Vallribera; men-

tres que un altre excel·lent artista català, el violinista Anton Brçssa, amb l'autor al piano, ens feia conèixer una Suite del joveníssim compositor anglès Benjamin Britten d'intencions iròniques, no absenta de finura i de musicalitat en alguns dels seus números.

Ja pel camí de l'ironia i de l'humorisme, darrera de Brixten el programa ens presentava un "humorista" cent per cent: el surrealista belga

El Comandant Jacques Ibert retorna a Porto-Pi.

André Souris amb els seus "Airs de Clarisse Juranville" interpretats per la contralt Marie Lancelot, pel pianista Alexandre Vilalta i el Nou Quartet Hongarès. No ens podem estendre com voldriem en l'explicació dels mòvils estètics d'aquesta composició que començava, després d'una introducció instrumental, amb un tètric "C'est moi" llançat per la contralt, (perfecta figura surrealista) amb tanta eficàcia que desfermava irre-

sistiblement la rialla i la convertia en la més sincera adhesió i el millor aplaudiment. Car és innegable que el veritable poder de la música es manifesta en la ràpida obtenció dels seus propòsits i si els romàntics de 1840 ploraven inconsolablement en sentir una Marxa fúnebre, no veig perquè nosaltres, homes de 1936, no podem riure sota la influència d'un poema surrealista escrit expressament per a divertir la humanitat. Ja no cal dir que, sota aquest aspecte, l'èxit de l'obra fou definitiu. Consti que parlem sincerament i que, a més a més, estem convençuts del talent d'aquest músic digne de servir millors senyeres que la del surrealisme... De les dues Sonates que encapçalaven els dos programes, poques coses podem dir, sinó que el pianista Robert Georg tocà la primera, que era de Ludwig Zenk, amb una fervor i habilitat digna de millor causa, i que l'excel·lent flautista Gratacós i la pianista Winifred Hooke feren tots els esforços per a salvar la segona (de Walter Piston) malgrat que aquesta obra s'obstinava a no deixar-se salvar...

INTERMEZZO: RECEPCIONS I CONCERTS.—L'OPERA "UNA COSA RARA" DE MARTIN I SOLER (1754-1806)

La simultaneïtat dels Festivals de la S. I. M. C. i dels Congressos de la S. I. M., entre altres aventatges, ofereix als compositors i als amants de la música de darrera hora l'avinentsa d'escoltar música dels segles passats; als seriosos musicòlegs els posa en contacte amb les obres que, dintre d'alguns segles, constituïran el material d'estudi per a la musicologia, i a uns i altres els demostra una veritat substancial per a la música, ço és, que el progrés de l'art no és jamai interromput i que entre la música actual i la de l'Edat Mitjana hi ha

relacions de proximitat molt més profundes del que sembla.

Tot això es pogué comprovar a través dels deliciosos "viatges" musicals que els congressistes i festivalistes anàvem fent plegats durant aquella setmana. El dilluns, a la bella Casa de l'Ardiaca, el Grup amateur "Ars Musicae" ens donava una sessió interessantíssima de música de cambra espanyola dels segles XV al XVII. Juan Ponce, Enríquez de Valderrábano, Johannes Cornago, Juan del Vado, amb llurs obres vocals amb acompanyament de violes, flauta de bec, i fagot, constituïren un plaer de rara qualitat per a l'auditori. No menys gustosament foren acullides les obres instrumentals de Francisco de la Torre, Diego Ortiz, Mateu Fletxa, Antonio Cabezón i Joan Cabanilles. Els gentils intèrprets Mercè Strobel, sopran, Mercè Llatas (clavicèmbal), Maria Capdevila (violoncel), Santiago Alcobé (Violoncel), Jaume Rius (fagot), Manuel Martí (flauta baixa), Gracià Tarragó (viola i guitarra), Otto Schwarz (viola, violí, flauta tenor), i Josep M. Lamaña (violí i flauta alta), foren excel·lentment dirigits pel prestigiós mestre Marshall que rebé moltes i valuoses felicitacions.

Un altre concert interessantíssim va ésser organitzat al simpàtic Casal del Metge per l'"Associació de Música Antiga" de la qual és l'ànima l'il·lustre concertista d'arpa Srta. Lluïsa Bosch i Pagès. El notable guitarrista català Emili Pujol féu una bella conferència en francès sobre l'antiga vihuela i la seva literatura, conferència que tothom escoltà amb el més viu interès. La part, però més agradosa de la sessió fou la dedicada a la música de vihuela sola i de cant amb acompanyament d'aquest instrument hispànic. Emili Pujol havia fet construir al conegut lutier català Miquel Simplicio una reproducció de l'única vihuela fins ara coneguda que el mateix Pujol va descobrir

en un museu de Paris. Els vells mestres hispànics Milán, Narbàez, Valderrábano, Pisador i Mudarra ens delitaren amb llurs obres plenes de gràcia i de suggestió. A la segona part, l'excel·lent cantatriu Concepció Badia d'Agustí actuà amb el mateix Pujol, i si agradable havia resultat la primera part, molt més encara ens va encisar la segona, puix que la veu pura i càlida de la sopran, manejada amb remarcable domini de l'estil i amb la més pregona musicalitat, s'acoblava d'una faissó immillorable amb el timbre característic del vell instrument: el conjunt resultava veritablement encisador. Les pàgines del antics vihuelistes Fuenllana, Pisador, Valderrábano, Narbàez, Mudarra, Milán, revivien amb tot llur perfum i exquisidesa. Els concertistes foren llargament aplaudits i l'"Associació de Música Antiga" afegí al seu brillant historial una pàgina d'extraordinària vàlua artística.

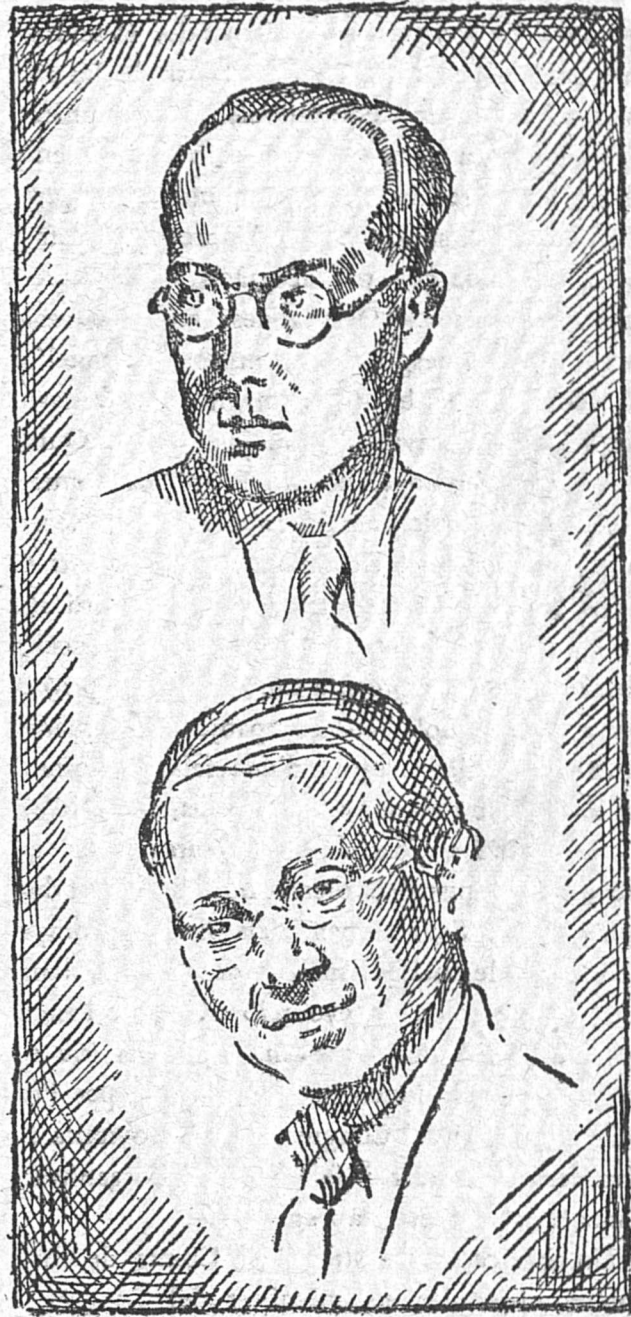
Al Teatre Tívoli tingué lloc la representació de l'òpera còmica del compositor valencià Vicenç Martin i Soler (1754-1806) organitzada per l'agrupament d'amateurs del Junior F. C. El teatre ofería un aspecte brillantíssim. No destacaríem aquest fet—com solen fer-ho els clàssics cronistes de "societat"—si no fós per a fer remarcar que aquesta societat, que anomenem bona, o alta, dissortadament no havia acudit al Palau de la Música Catalana per als concerts anteriors més que en petit nombre. I és de plànyer perquè els contrastes frapants o violents convénen de tan en quan als qui porten una vida blana i tranquil·la, si més no, per excitar l'ira saludable, aquella ira que mou i commou i renova. L'òpera de Martin i Soler, que en el seu temps va tenir tant de sucés que fins i tot va eclipsar una mica l'estrena de les Noces de Figaro, de Mozart, no és certament una cosa genial però és música fina i escrita amb traça. Potser hauria convingut fer-hi alguns petits

retalls més dels que havia fet a la partitura el mestre Sabater que dirigí amb innegable perícia l'orquestra i els simpàtics amateurs del Junior F. C., actors ensinistrats i mereixedors dels grans aplaudiments que l'auditori els va tributar. Esmentem els excel·lents intèrprets Elisa Gatti, Teresa Fius, Mercè Pujol, Teodor Torné, Vicenç Torné, Josep Draper, Guerau de Chopitea i Pere Gatti.

A més d'aquestes interessants sessions, l'amant hospitalitat barcelonina—fent honor a la vella constatació de Cervantes—oferí als congressistes i festivalistes moments de joia artística inoblidable. La primera recepció fou organitzada per la Ciutat i tingué lloc a l'Ajuntament. L'alcalde Sr. Pi i Sunyer que féu els honors de la casa, donà en un parlament plè de cordialitat i simpatia, la benvinguda als hostes musicals de Barcelona. Juntament amb aquests assistien a la recepció destacades figures de l'art i la literatura catalana que s'esforçaven a fer encara més agradosa la visita. Presidia el Conseller de Cultura i President interí de la Generalitat Sr. Ventura Gassol.

El més interessant de la Festa va ésser la presentació que de la "Orquestra de l'Associació Obrera" féu el prestigiós mestre Lamote de Grignon. Amb gran entusiasme i abnegació els components d'aquesta exemplar entitat desgranaren un bell programa d'obres de Mozart, Bach, Gluck, Schubert i Wagner que fou fervorosament aplaudit. La tasca del director d'aquest conjunt, el mestre Joan Pich i Santassusana, és digna dels més grans elogis. Es tracta d'un músic jove, plè de simpatia i dinamisme que esmerça la seva activitat en un treball penós, però que sens dubte fruitarà abundantment en resultats socials i culturals.

Aquesta recepció tingué lloc el diumenge a la

Dues "Vienes" de les més savoroses: Gerhard i Wellesz.

nit. El dilluns erem invitats a una altra recepció privada pel gran amant de la música Sr. Josep Roviralta al seu esplèndid palau "Les Escales" de Pedralbes. Aquesta visita fou en tots sentits una

pura delícia artística. El Sr. Roviralta és un mecenes cultivadíssim que coneix el gust de les coses belles i exquisides. Fou un dels millors amics de Granados. La seva finca és un veritable temple d'art, en el sentit més pur del mot. La riquesa i l'esplendor hi són presents, sempre emmarcats pel bon gust, cosa que, per desgràcia, no sempre es troba als Palaus... Dins aquest ambient, realçat encara per l'inesgotable gentilesa personal del Sr. Roviralta, un hom pot imaginar la gratíssima impressió que havia de produir el segon Quintet del P. Soler en aquell autèntic marc "da Camera", bell, acullidor, ric i amable, a través de l'execució impecable del clavicembalista Joan Gibert Camins, dels violinistes Enric Casals i Eduard Bocquet, l'altista Josep Julibert i el violoncelista Josep Trotta. Després, la cantatriu Concepció Bardia d'Agustí, molt ben acompanyada pel pianista Alexandre Vilalta, cantà d'una faissó admirable, un enfilall de cançons de Granados, Vives i Falla. Tothom restà encisat d'aquesta maravellosa audició que, pel gust dels oients, hom hauria fet durar encara més. Seguidament, els invitats, després de recórrer les belles estances de la finca, baixàrem a la típica masia, evocació plena de l'encant d'una autèntica masia catalana, i allí ens fou servit un esplèndid lunch. Tothom brindà per l'èxit dels Festivals i del Congrés. El Sr. Roviralta fou vivament remerciat i felicitat per l'organització d'una festa tan perfecta i agradable.

Un altre català il·lustre, el Sr. Comte de Güell, volgué obsequiar els membres del Congrés de Musicologia i del Festival de Música Contemporània. No ens fou possible assistir a aquesta festa que va resultar també molt brillant i en la que el Sr. de Güell pronuncià un eloqüent parlament que varen contestar i agrair els Srs. Masson i Wellesz a nom del Congrés i del Festival, respectivament.

A MONTSERRAT

El concert espiritual de polifonia religiosa hispànica que els Monjos de Montserrat varen oferir-nos, indubtablement haurà estat un dels actes de més bona recordança de tot el Congrés.

Excursió plaenta i molt ben organitzada. Els atractius de la gloriosa muntanya catalana, tron i glòria mil·lenària de la Moreneta; les evocacions poètiques, més o menys boiroses, del Sant Graal wagnerià; l'incomparable bellesa, tan fortà i original, del paisatge; el prestigi artístic de l'Abadia benedictina; la simpàtica escolania, niu amorós i primaverat d'aucells cantaires; una diada esplèndida i joiosa d'abril... Tot contribuïa a fer agradable aquesta excursió.

Arribem a la muntanya santa vers les onze del matí. Entrem a l'església bellament il·luminada i gairebé plena. Amb exemplar puntualitat comença el concert. Cabezón bé prou mereix l'honor d'inaugurar la sessió. L'orgue, allà molt millor que en una sala de concerts, parla el llenguatge etern de la fermesa, de l'ordre racional, de la "mens sana"—elevació i noblesa d'idees—"in corpore sano"—en forma lògica, forta, equilibrada. Sota aquest arc sonor que s'eleva tan alt com els arcs de la basílica i que és com la divisa de tota la música que anem a sentir, els monjos, encertadament conduïts per Dom David Pujol, fan desfilar una impressionant processó de "músics vells de la terra" que escampen arreu una pluja invisible de grandiositat, de bellesa i d'emoció, que penetra tots els cors. Els anònims migevals surten ordenadament dels claustres a través dels vells codexs, per a fer-nos fruit la bellesa de llurs tropus, caccies i antífones. Els polifonistes com Escobar, Ceballos, Victoria i Pujol ens ofereixen ja la glòria del seu art opulent i perfecte. L'orgue encara hi mescla els seus sons per a que admirem

Tres musicòlegs (escullits a l'atzar pel dibuixant): Turina, Otaño, Masson.

l'inexhaurible fantasia del gran Cabanilles. Victòria s'ens presenta avui sense el punyent dramatisme de la seva Setmana Santa, com el cantor gai-rebé madrigalesc de la "moreneta" amb el "Veni amica mea". És el mateix Victòria que la nostra "Capella Clàssica" fa cantar a les seves Festes Nadalenques del Palau Reial de Mallorca amb l'"O Magnum Mysterium" i el "Pastores loqut-bantur"... El temps passa sense que hom s'en adóni sota la vella nau monserratina. L'emoció, recullida i silenciosa, es trasllueix a través de tots els ulls sense distinció de religions, ni de llengües ni de races. Llavors em recordo d'aquells pobres companys meus que, al Congrés de Victòria, es revoltàren contra la meva proposició que suggeria la introducció dels concerts espirituals a les esglésies. ¿Qué dirien ara aquells senyors que em tractàven d'"extranjero"? Aquest record poc agradable, m'és renovat a la sortida

pel bon amic P. Pujades, músic jove i entusiasta, que sota l'acció de les llengües de foc d'aquell meravellós cenacle d'on acabem de sortir, em proposa l'organització d'un Congrés de Música Sagrada Moderna... No puc ocultar-li el meu ex-cepticisme, ni puc dir, per raons d'elemental prudència, perquè sóc ex-cèptic...

A la sortida del concert espiritual, la companyonia i l'amistat entre músics i musicòlegs es fa patent. El bon humor s'escampa. Hom impressiona un sens fi de plaques i signa un sens fi d'àlbums i programes. L'amic Subirà posseeix ja una esplèndida col·lecció de signatures políglotes que decoren el seu programa general del Congrés. El seu exemple troba mants prosèlits i entre els joves amics que havien vingut amb mí de Mallorca prest s'inicia un pugilat. No sé fins ara quin d'ells ha arribat a fer-se la col·lecció més important per a ésser proclamat campió dels col·leccio-

nistes. Després d'un àpat suculent, pujem a Sant Jeroni pel funicular aeri. L'ascensió és divertida i agradable. Amb nosaltres vénen Roman Palester, la Doctora Luin, Mme. Dyer, etc. La Srta. Luin intenta convèncer amb arguments musicològics els amics que tenen "paùra" de veure la seva vida sospesa d'un fil sobre els imponents penyals motserratinos. Naturalment, no consegueix el seu objecte, car la musicologia no sembla encara prou apta per a aquesta mena de raonaments...

Després d'una jornada veritablement deliciosa, a la tarda ens trobem de bell nou a Barcelona.

EL FESTIVAL DE DANSES POPULARS AL POBLE ESPANYOL DE MONTJUÏC

Digne coronament d'aquestes Festes i Concerts fou el bell Festival popular organitzat pel Congrés de Musicologia al poble espanyol del Parc de Monjuïc.

En el marc tan escaient i suggeridor d'aquell recinte—potser el millor encert del vastíssim Parc—els esbarts de dansaires aconseguen una color i una autenticitat que encisaven. Fou de plànyer que a la crida dels organitzadors del Congrés no responguessin més que Catalunya i Bascònia. Una selecció ben feta de danses de tota la Península amb agrupaments enviats de totes les regions hispàniques hauria estat una cosa meravellosa. Galícia, Andalússia, Castella i València haurien animat l'espectacle d'una faissó interessantíssima. Sabem que Mallorca estava disposada a enviar els "cossiers" i els "cavallets", però un entrebranc burocràtic, involuntari i sens culpa de niugú, ho va impedir.

La Festa, que, per encàrrec del Comité, havia estat principalment organitzada pel mestre Pujol, va començar amb l'actuació de la "Colla Nova dels Xiquets de Valls". Aquells castells alterosos

i arriscats, eren com un símbol vivent del poble català, fort i constant en la prosecució dels seus ideals al servei dels quals ha posat sempre generosament la seva força com la d'aquells homes fornits que amb llurs braços bastien els castells per a coronar-los amb la joia d'un infant, trencadissa i pura com una idea. La "Colla Joventud" de Montblanc dansà dues tandes de Balls de Bastons amb gran destresa. L'"Esbart de Dansaires Montserrat" i l'"Esbart Folklore Catalunya", acompanyats per les cobles "Barcelona" i "Principal" de La Bisbal, presentaren un conjunt de danses catalanes encisadores. "La Moixiganga", de Valls, oferí els seus interessants passos de la Passió.

Amb els dansaires catalans alternaren el Dantzaris i Txistularis de Donòstia. Balls primitius d'un pregon sentit rítmic i simbòlic com aquella magnífica dansa en que l'home arriba a agermanar-se amb la mare terra a través de gests i moviments ancestrals. Tant els dansaires com els rústics txistularis foren vivament aplaudits.

El Festival acabà esplèndidament amb el gran espectacle "La Patum" de Berga, interessantíssima peça fòlklòrica en la qual la simplicitat popular es revesteix de formes fantàstiques amb balls de dimonis, de gegants i nanets, de cavalls i turcs, i feres espantables, amb gran disbauja de pólvora, bengales, colps, salts i trons; en conjunt, una apoteòsi frenètica emparentada amb les més típiques festes moresques.

EL DARRER CONCERT DEL FESTIVAL. MÚSICA HISPÀNICA MODERNA.

Esperàvem aquest concert amb el més gran interès. Les tres orquestres magnífiques que havien alternat en els concerts anteriors es presentaven ara com en un gran torneig per a actuar en

les tres parts d'un mateix programa agermanades no sols pel bell gest de companyonia sinó per la significació del programa mateix que ens havien de donar.

Hem de confessar, però, que en l'organització d'aquest acte, que hauria d'haver estat el millor dels Festivals, hi va haver certs detalls que varen influir desfavorablement sobre el públic. El primer de tots fou la designació del local. Una vegada més, va fer-se patent que quan un arquitecte (fent les excepcions que cal fer, naturalment), és cridat per a bastir una sala de concerts, el que menys interessa és que la sala sigui veritablement apta per a la música. La decoració, magnífica; la llum, esplèndida, ben distribuïda; la capacitat, immensa; la ventilació, perfecta; l'accés, ampli; el confort, immillorable; l'acústica... abominable. La obtenció d'aquests resultats sembla haver inspirat l'autor de la gran sala del Palau Nacional. I, per desgràcia, el concert que ressenyem va demostrar abastament fins a quin punt l'arquitecte havia reeixit. De lluny, l'orquestra era gairebé inexistent. Al lloc on jo estava la percussió es sentia amb retràs, i el piano, especialment a la Balada de Bacarisse, en certs moments, duplicava els sons. Tot això s'hauria pogut evitar fent aquest concert al Palau de la Música Catalana que, si per la seva indesitjable decoració és inferior al Palau Nacional, per la seva acústica (que és el que interessa damunt tot) li és infinitament superior.

Un altre inconvenient per a sentir amb gust aquest concert era l'hora a que va començar i l'enorme durada del programa. Basta dir que eren prop de les tres de la matinada quan sortíem del Palau Nacional. El concert havia començat a les deu i mitja. Més de quatre hores en una sala de concerts ja és quelcom excessiu.

Si, contra el nostre costum, hem començat fent

aquests retrets,—dels quals probablement en són causa circumstàncies independents dels organitzadors que tan immillorablement havien disposat tots els actes celebrats fins llavors,—no ha estat pel gust de criticar sinó perquè m'ha semblat de justícia indicar les veritables causes que pogueren fer que una part del públic, especialment de l'element estranger, anés abandonant la sala abans de finir la darrera part del concert, cosa que un col·lega, amb el qual vaig discutir, atribuïa a la poca vàlua artística de les obres.

Certament que "El Comte Arnau", del gran mestre Pedrell, és una obra filla del seu temps: temps heròics en que el pur nacionalisme del patriarca de la música hispànica no es podia desprendre de les fórmules wagnerianes que l'oprimien. L'estrena dels llargs fragments d'aquest poema líric després de trenta dos anys de restar inèdit, no era per a un final de concert 1936, a les dues de la matinada. Posat, ell sol, a la primera part, i fent remarcar ben visiblement la data de la seva composició, els músics forasters l'haurien escoltat amb disposicions molt més favorables per al bon nom del mestre, tan dissortat en vida com en mort. De tots modos, cal remerciar el gran artista Pau Casals d'haver volgut retre amb els seus excel·lents músics (que en aquest concert es varen superar, si així es pot dir) aquest homenatge pòstum al benemèrit mestre Pedrell. Amb la magnífica Orquestra col·laboraren dignament els solistes Concepció Badia d'Agustí, Ricard Fusté, Emili Vendrell, i Sánchez Parra. Els cors anàven a càrrec del valuós Orfeó Gracienc dirigit pel gran artista que és el mestre Balcells.

Abans del Comte Arnau, l'Orquestra havia interpretat la coneguda sardana "A Pau Casals", de Garreta, i un fragment de "Goyescas", de Granados, en el qual, director, orquestra i solista—la Sra. Badia—varen assolir una altura insupera-

ble. Els aplaudiments de l'auditori foren nodrits i ben merescuts.

La prestigiosa Orquestra Simfònica de Madrid executà sota la batuta sempre ardorosa i jove del mestre Arbós, una Balada per a piano i orquestra (solista Leopoldo Querol), que fou molt aplaudida, i que nosaltres no poguérem jutjar per les males condicions en que, en aquells moments, estàvem instal·lats; seguia un fragment de la "Simfonia Sevillana" de l'andalussíssim mestre Turina; "Triana" en la brillant versió d'Arbós, i la "Iniciación" de "Liturgia Negra", música afro-cubana de gran color i força rítmica, del jove compositor espanyol Pedro Sanjuan. El mestre Arbós havia començat la part del concert que hom li havia assignat amb les tres danses de "El Sombrero de tres picos" de Manuel de Falla. Heus ací un nom que hauria pogut cloure immillorablement un programa de música hispànica iniciat amb el nom simbòlic de Felip Pedrell. El públic foraster (a judicar per l'insistent ovació que tributà a les danses) ho hauria agraït. ¡Qui sap si hom recullirà aquesta suggestió per a un Festival hispànic 1968, ço és, d'ací a trenta dos anys! Llavors en farà el doble d'anys que el mestre de Manuel de Falla va escriure el Comte Arnau!

L'Orquestra Filharmònica de Madrid, magistralment dirigida per Pérez Casas, havia iniciat el concert amb "La Nochebuena del Diablo", d'Oscar Esplà, bella llegenda de pregon caràcter llewantí, d'una finura i transparència remarcables. Concepció Badia ens delitava novament amb la seva inspirada interpretació dels cants nadalencs bellament emmarcats per l'orquestra. Després d'aquesta obra, sentírem la "Sonatina" d'Ernesto Halffter, i una vegada més, ens deixàrem portar per la gràcia esquisida d'aquesta obra amb les seves danses encisadores i la seva orquestració

clara de color i suavíssima de tacte com la seda d'una casaca castellana del segle XVIII.

Repetirem amb gust que les tres Orquestres justificàren la seva fama. Instrumentistes de primer ordre, fussió i empast sonor de la millor qualitat, equilibri intel·ligent i meticulós, i, per damunt tot, una decissió i valentia i una intensitat d'expressió, dúctil, càlida, intuïtiva, que delatava l'esperit meridional dels músics i la força creadora dels grans directors que són Pérez Casas, Arbós i Casals. Aquest darrer, abans de la tercera part del concert, fou objecte d'un honrosíssim homenatge. Aprofitant l'avinentesa del Festival, els violoncel·listes americans volgueren retre al seu genial col·lega el testimoni de la seva admiració, adquirint, per subscripció entre ells, una reproducció del bust del gran artista, obra de Mme. Brenda Putman, que es guarda al Museu Hispànic de New York. El director de la "New York Public Library", Mr. Carleton Smith, féu l'entrega del bust a la ciutat en un bell parlament en castellà al qual va respondre l'Alcalde amb uns mots de regreiciament. El públic es va adherir efussivament a l'homenatge tributant una grandiosa ovació al mestre Casals que tenia al seu costat el Conseller de Cultura, les Autoritats, i els mestres Arbós, Lamote i Pérez Casas.

* * *

Amb aquest concert de Música Hispànica acabaven el actes de III Congrés de Musicologia i del XIV Festival de la Societat Internacional per la Música Contemporània.

La impressió general d'aquesta setmana de músiques tan diverses i contradictòries, restarà gravada a la nostra memòria per molt de temps. No totes les coses foren igualment grates. Hi hagué obres que, en més d'un concert, ens feren sofrir. Altres ens feren solament discutir. Altres

ens feren pensar. Bastantes ens feren fruit. Del goig que ens donaren aquestes remerciem sincerament llurs autors, i llurs interprets, com també els organitzadors del Congrés i del Festival.

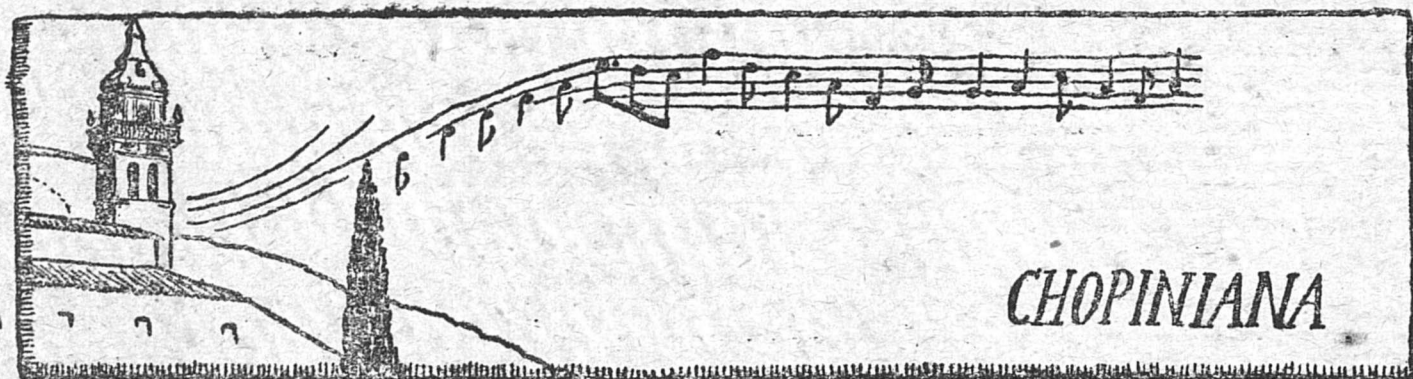
Per damunt de tot, aquests concerts de la S. I. M. C. tenen una utilitat "informativa" que, a la llarga, és molt més profitosa del que sembla. En art, com en moltes altres coses, cal enterar-se del que fan els altres per a saber fer exactament el que un hom vol fer. Ai de la tortuga que es tanca dintre la seva closca i s'adorm! En despertar-se, potser es trobarà lluny, lluny de casa seva. Així també els músics-tortugues que voluntaria-ment es reclouen en llurs pisets domèstics, en despertar-se, per una paradoxa ben explicable, es trobaran tant més lluny de llur pròpia casa quan més hauran volgut tancar-s'hi i més s'hauran obstinat a no voler saber res del món exterior...

Nosaltres, per aquesta vegada assabentats, ocupats, cançats i una mica turmentats, ens disposarem a partir de Barcelona despedint-nos dels nostres amics amb un optimista "a reveure!"...

fins a Paris 1937? o Copenhagen 1939?. Qui sap! El darrer amic que saludarem, moments abans de prendre l'avió, fou el nostre caríssim P. Otaño. Aquest home benemèrit al qual la música religiosa hispànica mai no podrà pagar el que ha fet per ella, ens allargava els braços des del llit on l'excés de treball i una recaiguda el retenien malalt des dels darrers dies del Congrés. Així i tot, fort d'esperit i constant com a basc autèntic, ja ens invitava a acompanyar-lo al Congrés de Frankfort, el mes de setembre, i ens parlava dels seus cursos d'estiu a la Universitat de Santander...

Pocs moments després volàvem sobre el nostre vell Mediterrani. El mar blau verdós cantava la seva cançó eterna. L'avió brunzia, vertiginós, el seu aspre himne metàl·lic. Heus ací un doble símbol que no deixava de divertir-nos: l'avió ens recordava la música del Festival. El mar, la del Congrés...

Joan M.ª THOMAS

Festivales Chopin 1936

INAUGURACION EN LA ANTIGUA CAPILLA DE LOS REYES DE MALLORCA. "CAPELLA CLASSICA." LA ORQUESTA DE CÁMARA DE BARCELONA EN EL TEATRO PRINCIPAL

Como en años anteriores se celebraron en Palma y Valldemosa los tradicionales Festivales bajo los auspicios del "Comité pro Chopin" presididos por S. E. el Sr. Presidente de la República Española que delegó para ostentar su representación al Sr. Gobernador Civil de Baleares D. Isidro Liarte.

Digamos ante todo que en nada han desmerecido este año de los celebrados en fechas anteriores y que tanto nuestro ilustre paisano Baltasar Samper al frente de su magnífica Orquesta de Cámara de Barcelona, como José Cubiles y Juan M.ª Tomás con su Capella Clàssica han alcanzado un nivel artístico verdaderamente insuperable.

Día 11 de Junio tuvo lugar la inauguración de dichas fiestas de arte con una inolvidable sesión de la citada Capella Clàssica

de Mallorca en el histórico Palacio de la Almudaina.

Del programa mencionemos en seguida los tres fragmentos de la misa "Pro-Pace" de nuestro compositor Antonio Torrandell. Obra de altos vuelos, nos mostró, a la par que una mano firme de escritura, una exuberancia y riqueza de matices ciertamente muy feliz, a la que el órgano da un gran realce. Completamente encajada en la escuela franckista—Torrandell es uno de los mejores discípulos de Tournenire,—el contrapunto es sólido (a señalar la doble fuga en el órgano y en las voces del Kyrie) y tiene fragmentos de suma grandiosidad, como en el "Gloria". Los excelentes cantantes de la Capella interpretaron con gran acierto la difícil partitura que acompañó en el excelente órgano "Eleizgaray" el reputa-

do organista de la Catedral Mn. Rafael Vich.

Constituyó uno de los momentos más interesantes del programa el estreno de un bello y brevísimo poema a cuatro voces —“D'une fontaine”—original de la exquisita compositora inglesa Cicely Foster, que desde hace algún tiempo reside en Mallorca. Cicely Foster se formó al lado de Nadia Boulanger en la Escuela Normal de Música de Paris y ha ejercido el profesorado de armonía y contrapunto en el “Royal College of Music” de Londres. Esto basta para dar idea de su formación. Pero no de su personalidad como compositora, sin duda de máximo interés. Dentro de una modernidad exquisita, tienen sus obras una fina espiritualidad que constituye el eje de toda su producción. Muy joven todavía, pero con una gran experiencia y una cultura vastísima, su música tiende a dar al oído esta impresión de reposo y de contemplación, bien que utilizando con frecuencia procedimientos multitonales y sistemas cuyos acordes centrales son en sí fuertemente disonantes. Tal ocurre en la obra cantada por la Capella, en la que la música constituye un comentario al fino poema del clásico francés del siglo XVI Ph. Desportes. El piano da con extraordinario acierto un timbre especial a la obra que la hace en extremo simpática aun a los más reacios para la música contemporánea.

La parte central del concierto la constituyó un recital por la eminente cantatriz francesa Dinah Sinéty, solista de los Conciertos Padeloup. Bonita voz y musicalidad de buena ley, tales son sus características. Dos bellas canciones polonesas de Chopin y otras obras de Fauré y Franck integraron su programa. Al piano, el notable maestro Jaime Roig.

El coro cantó, además, el Magnificat de nuestro gran polifonista Villalonga, una canción de cuna de Mas Porcel, una magnífica glosa de una canción popular de Almanoz, finalizando con el grandioso “Aleluya” de “El Mesías” de Haendel.

Los días 12 y 13 serán de grato recuerdo para los festivalistas que asistieron a los inolvidables conciertos a cargo de la Orquesta de Cámara de Barcelona dirigida por Samper.

Es difícil imaginar un conjunto más perfecto. La unificación de todos los componentes es absoluta en todos los aspectos y representa el fruto de un trabajo asiduo y de un director inteligente por encima de todo. Ajuste, sonoridad delicada y bella, interpretaciones llenas de vida y con pleno conocimiento de causa no son de extrañar si se tiene en cuenta que Samper posee bajo su batuta los más jóvenes i mejores solistas catalanes de hoy. Bien conocidos de todos son los nombres de Bocquet, Dini, Ferrer, Doncel, Julibert, Trotta, Climent, etc..

Muchas obras sabidas de memoria por todo el mundo tuvieron en la magnífica agrupación unos intérpretes que sin buscar novedades interpretativas dieron este interés de novedad cuando se oyen de un modo perfecto. Recordemos al azar el concierto de Bach para dos violines, los dos Concerti grossi de Vivaldi, el de piano en re menor de Bach, la Serenata en Sol Mayor de Mozart, la suite Holberg de Grieg, una Serenata de Tschaikowsky o bien las Danzas de Debussy...

Samper nos dió a gustar además sus Dos danzas mallorquinas ("Só de pastera", "Ball de sa cisterna") que conocíamos en su versión original para piano solo pero que en su diálogo con la cuerda toman un nuevo

e inesperado relieve. "La Oración del Torero" de Turina figuró también en el programa, lo mismo que unas Sevillanas de Torrandell muy celebradas y una glosa sobre la "Cançó de Sant Antoni" original de J. M.ª Thomás inteligentemente armonizada.

Todavía, una obra de Volkman, que solo sirvió para lucimiento del solista de violoncelo y para acentuar el contraste con la exquisita obra debussyana que la seguía inmediatamente.

En resumen, los dos conciertos han dejado magnífico recuerdo y hacemos votos para que en plazo no lejano volvamos a recibir la visita de los simpáticos músicos catalanes.—J. MAS PORCEL.

CONFERENCIA POR EL DOCTOR MAYER Y CONCIERTO EN LA CARTUJA DE VALLDEMOSA

Brillantemente terminaron el domingo los festivales que anualmente se celebran organizados por el Comité Pro Chopin, habiendo constituido los de este año un éxito rotundo por la calidad artística de todos los actos realizados, no así económicamente por la falta de asistencia de todas aquellas personas que deberían acudir a estas manifestaciones artísticas de tanta importancia.

Los actos del domingo fueron una conferencia en el Teatro Principal dada por el Dr. en Musicología Otto Mayer y el concierto en la Cartuja de Valldemosa por la Capella Clásica y el gran pianista José Cubiles.

Una lección cultural constituyó la conferencia del señor Mayer, el cual demostró el entusiasmo que siente por Mallorca

al expresar en mallorquín una insignificancia de su sabiduría musical puesta al alcance de un público que, entusiasmado por su gentileza de expresión, lo aplaudió efusivamente al final de su interesante y bello parlamento.

De una manera muy amena desarrolló el tema "Chopin i el romanticisme musical", empezando cantando un himno a las bellezas de nuestra tierra, recordando a Valldemosa y a su Cartuja, por donde había pasado Chopin, y haciendo un estudio de su carácter vigoroso y rebelde en su juventud a consecuencia de las luchas sostenidas por su amada patria, haciéndonos oír como ejemplificación la polonesa en fa menor opus 44 en una magnífica radio gramola cedida amablemente por la casa "El Japón" y en discos cedidos por la Compañía del Gramófono Odeón, S. A. E. Pasó luego de la música clásica a la romántica, haciendo un estudio digno de todo elogio de dichas épocas y de la transición de una a la otra remarcando sin embargo diferencias características entre los mismos músicos de una misma época, comparando por ejemplo una danza alemana de Schubert con un vals o mazurca de Chopin, al mismo tiempo que comparaba alguno de sus estudios con el último tiempo de la sonata "Apassionatta" de Beethoven y a este con Haydn y Mozart, ilustrando todas estas diferencias y comparaciones con audiciones de discos sabiamente escogidos.

Al final de su disertación el señor Mayer fué aplaudido y felicitado por la concurrencia que asistió a la misma.

* * *

Por la tarde y en la Cartuja de Valldemosa celebróse el Homenaje a Chopin, al que asistieron el Gobernador señor Liarte, que ostentaba la representación de S. E. el Presidente de la República i a quien acompañaban las autoridades regionales.

Figuraba en el estrado un retrato de Chopin, que presidía la fiesta adornado con flores y guirnaldas enlazadas con las banderas Española, Mallorquina, Polaca y Francesa.

Primeramente actuó nuestra Capella Clásica, que con tanto orgullo podemos decir constituye una honra para Mallorca, por sus magníficas versiones que nos ofrece en polifonía, y un algo encantador y sobrenatural tuvo ayer la audición que nos ofreció, y fué que, quizás impresiona por el lugar y por los recuerdos que trae consigo, juntamente con la tarde gris y lluviosa que hacía, nos pareciera más maravilloso que de costumbre. Empezó cantando una Suite de Will Eisenmann dedicada a la Capella, de difícil ejecución, en que las voces son tratadas no como tales, sino como unos instrumentos, y en la que el autor pone de manifiesto su escuela moderna haciendo un alarde contrapuntístico en su parte central

con el tema del Parado de Valldemosa; escuchando una cálida ovación al final de la misma, que no dudamos sería mucho más grande y apoteósica después de varias audiciones en las que el auditorio pudiera compenetrarse y comprender su riqueza armónica. A continuación cantaron la transcripción hecha por el Maestro Falla con texto de Verdaguer de la Balada en fa de Chopin, que fué muy aplaudida; pero en donde se desbordó el entusiasmo del público fué en las interpretaciones del Aria de Bach y el Credo de la Misa "Papa Marcelo" de Palestrina, que fueron dichas admirablemente bien, teniendo los honores de la repetición la primera y que luego tuvieron que darla de nuevo fuera de programa al terminar la majestuosidad del Credo de Palestrina.

Después de un descanso, durante el cual se impresionaron unas placas de los artistas y personalidades que habían asistido al concierto, se presentó a nuestro público el gran pianista José Cubiles, el cual y a pesar de encontrarse un poco indispuerto en la primera parte del programa, iba creciéndose desde un principio para terminarla admirablemente. Pero lo que fué algo grandioso fué su segunda parte, en la que subyugó de tal manera al auditorio, que aquello fué un delirio al terminar la Polonesa con que

cerraba el programa, oyéndose una tan atronadora ovación, que emocionó a toda la concurrencia que prorrumpió en "bravo", "admirable"; obligándole a dar hasta tres obras más de Chopin fuera de programa, que también fueron largamente aplaudidas y con las que el público no se daba por satisfecho y deseando de nuevo escuchar a este gran pianista español que se llama José Cubiles, que nada que envidiar tiene a los más renombrados pianistas extranjeros.

Después de terminado el concierto y en la celda de los señores Ferrà Boutroux, fueron obsequiados los artistas y autoridades con un espléndido lunch quedando todos encantados de la fina amabilidad del señor Ferrá, esposa y bella hija.

Y ahora, como punto final, cabe una felicitación al Comité Pro-Chopin, ya que gracias a sus desvelos e inteligencia nos proporciona todos los años estos admirables festivales que tanto dicen en pro de la cultura de Mallorca, haciendo al mismo tiempo que el nombre de nuestra isla suene por todas partes del mundo, y especialmente para Mosén Joan M.ª Thomás, que es el director y alma del mismo. — J. PICÓ

(De "La Almudaina")

